

Regelbunden tillsyn i Norra Vallbyskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-3

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Västerås kommun under och besökt Norra Vallbyskolan den 28 maj 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 februari 2010. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Norra Vallbyskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Norra Vallbyskolan skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever

Norra Vallbyskolan	Antal elever
Förskoleklass	34
Grundskola	122

Källa: Uppgifter från Norra Vallbyskolan i samband med tillsynen 2009

Norra Vallbyskolan ligger i område Väster i Västerås kommun och omfattar i dagsläget förskoleklass och årskurserna 1-3. Skolan utökas med en årskurs per läsår för att på sikt omfatta årskurserna 1-5. Verksamheten leds av en rektor vilken även ansvarar för fritidshemmet på skolan samt Norra Vallby förskola.

Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs i separat rapport avseende hela kommunens verksamhet inom detta område.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Resultat åk 3, andel (mätt mot skolans egna mål)

	2006	2007	2008
Matematik	90	91	95
Svenska	85	91	95

Enligt uppgift från skolan har eleverna uppnått goda resultat på de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 år 2009.

Skolinspektionen bedömer att Norra Vallbyskolan huvudsakligen når målen i läroplanen och kursplanerna.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Mer information finns i Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen. Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner för Norra Vallbyskolan och dessa innehåller skriftliga omdömen gällande elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen de får undervisning i samt en framåtsyftande plan. Bedömningarna i ämnena ges i form av kryss på en tregradig skala. Planerna är dock inte tydligt framåtsyftande och kort- och långsiktiga mål samt skolans insatser med utgångspunkt i de nationella målen framgår inte klart. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att de individuella utvecklingsplanerna motsvarar förordningens krav.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

4 (11)

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen**Bedömningspunkter****1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I kapitel 2 i Lpo 94, "Mål och riktlinjer" framgår att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Av avsnitt 2.2 framgår bl.a. att skolan ska sträva efter att varje elev lär sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. I samtal med rektorn och ett urval av lärare framkommer att det råder osäkerhet kring betydelsen av mål att sträva mot och att dessa uppfattas som individuella mål för eleven som kommer "efter" uppnåendemålen. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver försäkra sig om alla lärare är införstådda med innebörden av målen att sträva mot och att dessa anger inriktningen på skolans utbildning.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå

6 (11)

vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av i Norra Vallbyskolan saknas i vissa fall en tydlig beskrivning av vilka elevens behov är. Det framgår inte heller hur de planerade åtgärderna ska utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att åtgärdsprogrammen uppfyller förordningens krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföl-

jande års plan. Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska en utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som har samband med ovan nämnda diskrimineringsgrunder. Det finns inget hinder för skolan att föra samman dessa två planer i ett dokument. Skolinspektionen bedömer dock endast skolans plan mot kränkande behandling.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionen har tagit del av Norra Vallbyskolans likabehandlingsplan vilken innehåller ett avståndstagande från diskriminering och alla former av kränkande behandling. Den innehåller också en beskrivning av skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare finns i viss mån planerade åtgärder utifrån en kartläggning av skolans behov. Dock behöver dessa konkretiseras ytterligare. Rutiner för hur skolan ska hantera fall av kränkande behandling saknas. Vidare saknas dokumenterade rutiner för arbetet om vuxen kränker elev. Eleverna har inte medverkat i arbetet med planen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att upprätta planer mot kränkande behandling som svarar mot skollagens krav.

Vidare vill Skolinspektionen påpeka att det av planens namn bör framgå att den gäller för skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
-	-

Motivering
Ej relevant

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Vid tillsynen av Norra Vallbyskolan framkommer i samtal och intervjuer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet i skolan men att det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas. Enligt lärarna på skolan saknas en tydlig inriktning gällande skolans utvecklingsarbete. Lärarna uppger dock att egna förslag till utveckling och förbättring bejakas och uppmuntras men att det även ligger på var och en att driva detta arbete, vilket gör att utvecklingsarbetet riskerar att bli både otydligt och splittrat. Vidare framkommer att det från övergripande nivå i

kommunen ges olika uppdrag som skolorna förväntas genomföra även om dessa för tillfället inte ligger i skolans linje för utveckling. Enligt lärarna gör detta att vissa av skolans identifierade utvecklingsområden påbörjas men inte genomförs fullt ut då andra saker kommer emellan och tar utrymmet för det planerade utvecklingsarbetet. För att motverka detta och för att säkerställa att utbildningen utvecklas ytterligare i riktning mot de nationella målen är ett tydligare pedagogiskt ledarskap nödvändigt.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att det pedagogiska ledarskapet blir tydligare.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 a § samma förordning ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas i kvalitetsredovisningen. Enligt 4 § förordningen ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av Norra Vallbyskolans kvalitetsredovisning för år 2008 vilken innehåller beskrivningar av skolans resultat och analyser i förhållande till nationella mål samt åtgärder som behöver vidtas för bättre måluppfyllelse. Dock är både resultat och analyser otydliga och i ett flertal fall mer att betrakta som beskrivningar av vidtagna åtgärder. Vidare är förskoleklassens resultat och analyser endast sparsamt redovisade. Eleverna har inte medverkat i arbetet med att utarbeta kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav.

Stockholm 13 november 2009

Ann-Sofi Pihlgren

Anna Rydin